

Beleidsregels windwokkels gemeente Texel 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel;

overwegende:

- dat de gemeenteraad het advies van het inwonersberaad Texel om windwokkels toe te staan op Texel aangenomen heeft;
- dat hiermee een balans gezocht wordt tussen de eilandwaarden zoals leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, historisch aanzicht en natuur enerzijds en duurzaamheid anderzijds;
- dat verduurzaming een landelijke opgave is.

gelet op:

- artikel 4.84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Besluit:

Vast te stellen de
Beleidsregels windwokkels gemeente Texel 2026.

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Inleiding

Eind november 2023 is met het vaststellen van de 'Beleidsregels Pilot Windwokkel' een traject gestart met als doel inzicht te krijgen in het gebruik en de opbrengsten van windwokkels op Texel. Helaas konden geen windwokkels binnen de toentertijd gestelde kaders uitgetest worden door uitlopende (technische) redenen en is de pilot zonder resultaat beëindigd.

In 2024 is het inwonersberaad Texel uitgevoerd rondom het thema 'Hoe blijft Texel voorzien van voldoende energie'. Tijdens het inwonersberaad zijn ook windwokkels meegenomen als mogelijke energiebron op het eiland. Het adviesrapport is begin 2025 opgeleverd en hierop volgend is ook een bestuurlijk advies m.b.t. tot de adviezen uit het rapport vastgesteld in de raadsvergadering van 7 mei 2025.

Naar aanleiding van besluitpunt 2 van het raadsbesluit wordt met deze beleidsregels prioriteit gegeven aan het volgende:

"We stellen nadere (beleids)regels (of een uitnodigingskader) op voor 'vrijwel onzichtbare' windturbines, windwokkels en micro windmolens met een (tip)hoogte van maximaal 3 meter, geluidsnormen en gebiedsaanwijzingen."

Met het amendement 'focus geeft energie'; aangenomen in de raadsvergadering van 7 mei 2025 is er prioriteit gegeven voor de ontwikkeling van deze beleidsregels.

De huidige beleidsregels zullen de bestaande 'Beleidsregels Pilot Windwokkel' die sinds 7 december 2023 inwerking zijn vervangen.

1.2 Doelen

1. Mogelijk maken van het plaatsen van windwokkels voor inwoners en ondernemers.
2. Windwokkels zijn windturbines die speciaal zijn ontwikkeld voor kleinschalige energie opwek. De totale hoeveelheid energie opwek is beperkt; geschikt om de maandelijkse energierekening van een kleinschalig bedrijf of een woning iets te verlagen. Om de capaciteit van deze opwek goed te laten aansluiten bij de beoogde gebruikers worden de beleidsregels opgesteld voor bedrijventerreinen, buitengebied, gebouwde omgeving, welstandsgebied en strandpaviljoens.
3. Behouden van de leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en hoge kwaliteit van het cultuur historische aanzicht
4. Ruimtelijke kwaliteit en een goede woon- en fysieke leefomgeving zijn belangrijke onderwerpen op Texel. Windwokkels kunnen veel impact hebben op het omgeving en de mensen die er wonen. Als college willen we de ontwikkeling van kleinschalige initiatieven mogelijk maken, de balans tussen deze initiatieven enerzijds en de landschappelijke kwaliteiten van Texel en leefbaarheid anderzijds wordt bewaakt.
5. Bescherming van de natuur
6. Texel beschikt over een groot aantal gebieden met hoge natuurwaarden. Deze omgevingskwaliteiten moeten in stand worden gehouden. Kwetsbare locaties zoals Natura 2000 gebieden en

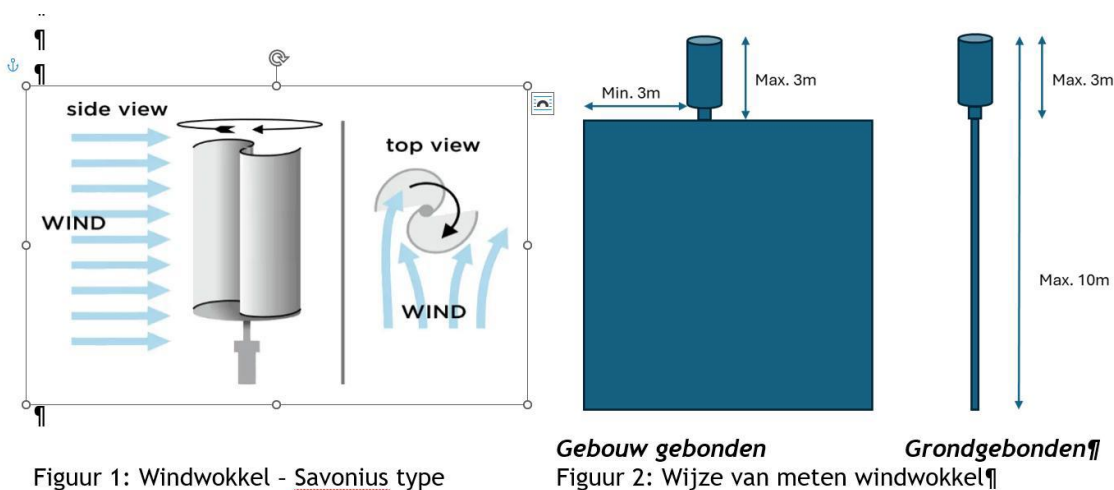
gebieden die zijn aangewezen als Natuur Netwerk Nederland en Nationaal Park Duinen van Texel moeten bij plaatsing van windwokkels worden vermeden. Uitzondering hierbij is windwokkels bij bestaande bebouwing binnen deze gebieden mits de windwokkels geen aantoonbaar effect heeft op de natuurwaarden.

7. Heldere toetsingscriteria voor het aanvragen van een vergunning.
8. Deze beleidsregels geven een concreet toetsingskader, zodat helder is in welke gevallen een vergunning kan worden verkregen. Deze beleidsregels zijn een toetsingskader voor omgevingsvergunningen voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa).

1.3 Windwokkel

Een windwokkel is een windturbine in de vorm van twee of drie schoepen op een verticale as (figuur 1). De plaatsing kan zowel grondgebonden – op een slanke paal zoals bijvoorbeeld een vlaggenmast - of gebouw gebonden zijn. Windwokkels van het type 'savonius' zijn toegestaan, inclusief de constructie, met een maximale hoogte van 3 meter. Voordelen van een savonius-type (verticale 'windwokkels') zijn:

- Nauwelijks waarneembaar geluid: ondergeschikt aan het geluid van de wind
- Relatief rustig beeld: beperkte, niet knipperende, slagschaduw
- Fauna ziet de windwokkel als één kolom in tegenstelling tot de 'onzichtbare wieken' van een normale windmolen

Figuur 1: Windwokkel - Savonius type

Gebouw gebonden
Figuur 2: Wijze van meten windwokkel

1.4. Evaluatie

Deze beleidsregels zullen na vaststelling na 1 jaar worden geëvalueerd. Als college monitoren we de uitvoering van deze beleidsregels en er wordt geëvalueerd of een aanpassing moet plaatsvinden. Ook wordt bezien of voor wat betreft functies en gebieden uitbreiding kan plaatsvinden of juist moet worden ingeperkt. Daarnaast kunnen andere, nog onvoorziene, ontwikkelingen plaatsvinden die in de evaluatie worden meegenomen.

Hoofdstuk 2 Beleidsregels

2.1 Algemeen

- Er dient altijd een omgevingsvergunning aangevraagd te worden voor het plaatsen van een windwokkel;
- De kleurstelling van de windwokkel is egaal in een neutrale kleur die wegvalt in de omgeving, is niet spiegellend/reflecterend en bevat geen reclame uitingen of logo's;
- Er worden geen materialen gebruikt die voor lichthinder of lichtreflecties kunnen zorgen;
- Aan de windwokkel wordt geen verlichting aangebracht of door verlichting aangestraald;
- De diameter van de windwokkel is maximaal 50% van de hoogte van de draaiende delen;
- De plaatsing van de windwokkel mag geen onevenredige afbreuk doen aan de (omgevings)kwaliteit van het bebouwingsbeeld, het straatbeeld en de landschappelijke waarden;
- De windwokkel is qua uiterlijk en plaatsing ondergeschikt aan het hoofdgebouw behorende bij het perceel waar deze op geplaatst wordt;

- De plaatsing van een windwokkel blijft altijd maatwerk. De gemeente Texel kan daarom in voorkomende situaties nadere eisen stellen aan de plaats, omvang, het gebruik en de landschappelijke inpassing van windwokkel.

2.2 Plaatsing

- De windwokkel wordt geplaatst op het perceel in eigendom/huur/pacht/gebruik/erfpacht van de aanvrager OF de windwokkel wordt geplaatst op een gebouw in eigendom/huur/pacht/gebruik/erfpacht van de aanvrager, waarbij schriftelijk toestemming is verleend door de (bloot)eigenaar;
- De windwokkel wordt binnen het 'bouwvlak' geplaatst en draaiende delen hangen boven eigen terrein;

2.3 Gebieden

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende gebieden voor de specifieke beleidsregels van een windwokkel (zie ook kaart, bijlage 1).
- De plaatsing van windwokkels is niet toegestaan:
 - In het Hoge Berggebied
 - In of op minder dan 50 meter afstand van een Natura 2000 gebied, een gebied dat is aangegeven als Natuur Netwerk Nederland of Nationaal Park Duinen van Texel;
 - In of op minder dan 50 meter afstand van een landschapselement zoals dijken;
 - In of op minder dan 50 meter van een monument of een beschermd dorpsgezicht;
 - In of op minder dan 50 meter van stolpen, schapenboeten en kerken.

2.4 Bedrijventerrein

- De hoogte van een gebouwgebonden windwokkel mag maximaal 3 meter zijn en de top mag niet meer dan 3 meter boven de bestaande bouwhoogte uitsteken;
- Een gebouwgebonden windwokkel wordt op een minimale afstand van de dakrand geplaatst die gelijk is aan de hoogte van de windwokkel. Mocht dit niet haalbaar zijn dan wordt de windwokkel in het midden van het dakvlak geplaatst;
- De hoogte van een grondgebonden windwokkel mag maximaal 10 meter zijn; mits de hoogte van de windwokkel zelf niet meer dan 3 meter bedraagt en de volledige constructie perceel gebonden is.
- Windwokkels worden minimaal 3 meter vanaf de perceelgrens geplaatst;
- Bij plaatsing van meerdere windwokkels op één perceel hebben ze een uniform uiterlijk;
- De windwokkels worden geclusterd bij bestaande bebouwing, waarbij rekening mag worden gehouden met de meest gunstige (wind)richting.

2.5 Buitengebied

- De hoogte van een gebouwgebonden windwokkel mag maximaal 3 meter zijn en de top mag niet meer dan 3 meter boven de bestaande bouwhoogte uitsteken;
- Een gebouwgebonden windwokkel wordt op een minimale afstand van de dakrand geplaatst die gelijk is aan de hoogte van de windwokkel. Mocht dit niet haalbaar zijn dan wordt de windwokkel in het midden van het dakvlak geplaatst;
- De hoogte van een grondgebonden windwokkel mag maximaal 10 meter zijn; mits de hoogte van de windwokkel zelf niet meer dan 3 meter bedraagt en de volledige constructie perceel gebonden is.
- Windwokkels worden minimaal 3 meter vanaf de perceelgrens geplaatst;
- Bij plaatsing van meerdere windwokkels op één perceel hebben ze een uniform uiterlijk;
- De windwokkels worden geclusterd bij bestaande bebouwing, waarbij rekening mag worden gehouden met de meest gunstige (wind)richting.

2.6 Gebouwde omgeving

- De hoogte van een gebouwgebonden windwokkel mag maximaal 2 meter zijn en de top mag niet meer dan 1 meter boven de bestaande bouwhoogte uitsteken;
- Een gebouwgebonden windwokkel wordt op een minimale afstand van de dakrand geplaatst die gelijk is aan de hoogte van de windwokkel. Mocht dit niet haalbaar zijn dan wordt de windwokkel in het midden van het dakvlak geplaatst;
- De hoogte van een grondgebonden windwokkel mag maximaal 10 meter bedragen; mits de hoogte van de windwokkel zelf niet meer dan 3 meter bedraagt; de top niet meer dan 1 meter boven de bestaande bouwhoogte uitsteekt en de volledige constructie perceel gebonden is.

- Windwokkels worden minimaal 3 meter vanaf de perceelgrens geplaatst;
- De windwokkel wordt geclusterd bij bestaande bebouwing, waarbij rekening mag worden gehouden met de meest gunstige (wind)richting.

2.7 Welstandsgebied

- De adviescommissie Commissie Omgevingskwaliteit (een gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet) adviseert het college van B&W of een aanvraag voldoet aan de beleidsregels voor de plaatsing van windwokkels in gebieden die in de welstandsnota van Texel of de Nota Omgevingskwaliteit zijn aangemerkt als welstandsgebied;
- De hoogte van een gebouwgebonden windwokkel mag maximaal 1 meter boven de bestaande bouwhoogte bedragen en maximaal 1/5 van de bouwhoogte bedragen;
- Een gebouwgebonden windwokkel wordt op een minimale afstand van de dakrand geplaatst die gelijk is aan de hoogte van de windwokkel. Mocht dit niet haalbaar zijn dan wordt de windwokkel in het midden van het dakvlak geplaatst;
- De hoogte van een grondgebonden windwokkel mag maximaal 10 meter bedragen; mits de hoogte van de windwokkel zelf niet meer dan 3 meter bedraagt; de top niet meer dan 1 meter boven de bestaande bouwhoogte uitsteekt en de volledige constructie perceel gebonden is.
- Windwokkels worden minimaal 3 meter vanaf de perceelgrens geplaatst;
- Er mag maximaal 1 windwokkel op een perceel of gebouw worden geplaatst;
- De windwokkel wordt geclusterd bij bestaande bebouwing, waarbij rekening mag worden gehouden met de meest gunstige (wind)richting;
- In gebieden die zijn aangemerkt als 'Welstandsplichtig gebied' worden er geen windwokkels voor de rooilijn van het hoofdgebouw gerealiseerd;
- Indien de locatie in het buitengebied is gesitueerd, wordt de aanvraag ook getoetst aan het beeldkwaliteitsplan Buitengebied 'Texel in ontwikkeling'

2.8 Strandpaviljoen

- Als uitzondering op het gestelde in 2.3 kan een windwokkel geplaatst worden binnen de bebouwingmogelijkheden van een strandpaviljoen. Deze uitzondering geldt niet voor een kiosk of een pavi-kiosk.
- De regels geldend voor windwokkels in het buitengebied zijn hier geldend.

Hoofdstuk 3 Aanvullende informatie

- Een aanvraag omgevingsvergunning wordt gedaan via het omgevingsloket (<https://omgevingswet.overheid.nl>). De aanvraag moet worden gedaan voor:
 - de Bouwactiviteit (omgevingsplan);
 - de activiteiten Afwijken van regels in het omgevingsplan.
- De aanvraag moet voldoen aan de wettelijke indieningsvereisten om in behandeling te kunnen worden genomen. In ieder geval is het nodig een onderbouwing bij te voegen waaruit blijkt dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (etfal).
- Geadviseerd wordt om voorafgaande aan het indienen van de aanvraag aan participatie te doen en de resultaten daarvan op te nemen in de etfal-onderbouwing.
- Meer informatie over de indieningsvereisten kan worden gegeven door team Vergunningen van de gemeente.
- Een windwokkel moet te allen tijde voldoen aan de eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).
- Deze beleidsregels treden in werking op de dag na publicatie. De beleidsregels vervangen de beleidsregels Pilot Windwokkel van 28 november 2023.

*Vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders van Texel van 17 februari 2026.
de secretaris, de burgemeester,
E. Wolfkamp M.Pol*

Bijlage 1 Kaart beleidsregels windwokkels gemeente Texel 2026

